

MAK2030 mõõdikute töörühma kohtumine

Aeg: 12.06.2020, kell 10.00-15.00

Osalejad: Allar Luik (EMK), Indrek Jakobson (EMK), Kaia Oras (Statistikaamet), Kaie Koskaru-Nelk (Statistikaamet), Karel Lember (MKM), Madli Linder (KAUR), Mati Valgepea (KAUR), Olav Etverk (KeA), Swen Peterson (Statistikaamet)

Keskkonnaministeerium: Kristel Järve (MO), Andra Ainsaar (MO), Kadi Kõiv (MO), Priit Põllumäe (MO), Maret Parv (MO), Sille Rebane (MO), Herdis Fridolin (LKO), Kairi Pääsike (ESO)

Mõõdik	Allikas	Töörühma märkused
ALAEESMÄRK I: Metsa ja metsandust, sh metsa elurikkust puudutavate otsuste tegemiseks kogutakse asjakohast teadus- ja tõenduspõhist teavet, seejuures on avalik teave ja ruumiinfo kõigile kättesaadav ja ühiskond on teadlik metsandusega seotud küsimustest ja otsustest.		
1. Metsandusküsimustega tegeleb ministeeriumite ülene nn ümarlaud		Ei ole mõõdik vaid tegevus, kui tegevuskava näeb ette vastava ümarlaua loomist, siis see tuleb ka luua.
2. Metsanduse arengukavas loetletud mõõdikute kohta antakse regulaarseid avalikke ülevaateid		Ei ole mõõdik, vaid regulaarne tegevus.
3. Kursisolek Eesti metsadega seotud teemadega või Keskkonnateadlikkuse indeks/uuringu tulemused	Allikas: KeM	Uuringu tulemused ei saa olla mõõdik vaid on allikas. Keskkonnateadlikkuse indeks on hetkel liiga üldine, kuid täiendame keskkonnateadlikkuse uuringut metsateemalise kontrollküsimusega.
4. Olemas on ülevaade majandatavate metsade ökosüsteemi seisundist		Tuleb paremini sõnastada, et ei oleks segi aetav ÖSTide hindamisega ning viia tegevustesse. Aru saab anda kirjeldavalt vahearuandes.
5. Hinnatud on elupaikade ja kaitstavate metsade funktsionaalsust		Ei ole võimalik anda ühte numbrilist väärtust. Natura elupaikade seisundit hinnatakse iga kuue aasta tagant. Samuti on välja töötamisel meetodika looduskaitse tulemuslikkuse hindamiseks kaitstavatel aladel. Praegu on pigem tegevus, võiks viia tegevuskavasse ning saab kirjeldada vahearuandes. Potentsiaal järgmiseks arengukavaks.
6. Läbi viidud Vvääriselupaikade inventuuri pindala on läbi viidud	Allikas: KAUR/KeM	Lisasime: mõõdetava suuruse - pindala Ei ole võimalik mõõta erametsas. Riigimetsas on plaanis 10 aasta jooksul inventuurid läbi viia metsakorralduse käigus. Erametsas inventuuride tegemine on proportsionaalselt väga suur kulu, samas ei ole riiklikult VEPide kaitse kohustuslik. Jah/ei mõõdikuna ei sobi ning ainult MR-i kantud VEPid ei kajasta inventuuride suurust, sh ei ole eelmisest inventuurist andmeid, kus on juba inventuur tehtud. Juhtkogu võib pakkuda midagi uut. Vajab arutelu, mis kujul see mõõdik saab olla.
7. Lisandunud kaugseireinfo kasutamise võimalused		Tegemist on mõõdikuga, mis pigem näitab tulemust läbi kirjelduse, mitte arvu. Saab samuti vahearuandes kirjeldada.
8. Metsandusvaldkonna erialade populaarsus Metsandusvaldkonna eriala lõpetajate arv + kutseeksami sooritajate arv /tuleb defineerida valdkonna sisu/	Allikas: HTM	Metsandus valdkonna eriala populaarsust haridusasutustes võiks mõõta lõpetajate arvu ja kutseeksami sooritajatega. /täiendame sõnastust/
9. Metsaprogrammide mitmekesisus ja rahaline maht		Mitmekesisust on raske mõõta. Keskkonnateadlikkuse indeksist tuleb ka kaudselt välja, kas inimesed teavad rohkem – ehk see mõõdik on detailsem. Küsimus on ka selles, kas on mõistlik rahalist mahtu mõõta. Sobib tegevuskava mõõdikuks.

<p>10. Täiendkoolitust saanud õpetajate arv</p>		<p>Õpetajate täienduskoolitustel osalust ei ole mõistlik mõõta. Metsandusvaldkonna kutseõppeasutuste õpetajate erialasel täienduskoolitustel osalust mõõdikuna kasutada ei soovita, sest kutseõpetajate õpetavate erialade spetsiifilisi koolitusi korraldatakse minimaalselt. Monitoorida saaks loodusteemalisi koolitusi saanud üldhariduskoolide õpetajaid, kuid koolituse sisu järgi nende osalemise arvu pole registritest võimalik võtta. Lisaks, et õpetajaid on keeruline monitoorida, ei anna see ka nii head ülevaadet kui palju tegelikult on inimesed koolitusi saanud. Sobib tegevuskava mõõdikuks sõnastuses: metsandusteemalisi koolitusi saanud õpilaste arv (vajalik arutada HTM-ga)</p>
<p>ALAEESMÄRK II: Kohaliku elukeskkonna kujundamiseks saavad kohalikud kogukonnad metsamajandamise planeerimisel kaasa rääkida.</p>		
<p>1. Üldplaneeringute arv, kus on kehtestatud metsakasutuse tingimused/Üldplaneeringute kaasamiskavasse kirja pandud eesmärkide täitmine Kehtestatud üldplaneeringute arv, millega on metsaaladele seatud kaitse- ja kasutustingimused</p>	<p>Allikas: KeA/Maaamet/KOVd</p>	<p>Tegemist on kvalitatiivse eesmärgiga, mida on keeruline arvuliselt mõõta, vajalik on kohaliku kogukonna sisene läbirääkimine ning kokkulepped. Kaasamiskava koostamine ei ole kohustuslik, mistõttu selles kirjeldatud eesmärkide täitmise arvestus mõõdikuks ei sobi. Kas näitaja oleks 100% - tuleb RaMist üle küsida.</p>
<p>2. Kõik RMK metsamajandamise tööde plaanid on avalikud ja kogukonna huvi olemasolul on korraldatud nende tutvustamine ja arutelu</p>		<p>See on pigem eesmärk, mitte mõõdik ja kui kuidagi mõõta, siis tegevuskava tasemel. RMK-l on ka kohustus seaduse järgi kaasata ja ei ole selge mida uudset see arengukava mõistes juurde annab.</p>
<p>ALAEESMÄRK III: Metsaressurssi majandatakse eesmärgiga pikas perspektiivis suurendada metsa süsinikuvaru ning süsiniku sidumise võimet. Metsamaa pindala on säilinud vähemalt tänasel tasemel.</p>		
<p>1. Metsa biomassis ning metsamuldades seotud süsinikuvaru muutus, HWP, asendusefekt (oleneb valitud stsenaariumist, vajab arutelu, kuidas mõõta asendusefekti) Metsamaa netoheide</p>	<p>Allikas: KAUR</p>	<p>Sisaldab praegu mitut mõõdikut. Metsamaa netoheide, sh sidumine metsa biomassis, metsamullas, puittoodetes. Sisaldab varu muutust, kuid mitte seotust. Lisaks tuleb tegevusena välja töötada puittoodete asendusefekti arvutusmetoodika ning kasvuhoonegaaside inventuuri LULUCF sektori arvutusmetoodikat täiendada (sh Eesti üleminekufaktorite rakendamine).</p>
<p>2. Metsamaa pindala</p>	<p>Allikas: KAUR</p>	<p>Sobib</p>
<p>3. Metsa tagavara</p>	<p>Allikas: KAUR</p>	<p>Sobib mõõdikuna (on aegrida), kuid ei ole selge, milline peaks sihttase olema.</p>
<p>ALAEESMÄRK IV: Metsa tervise ja elujõulisuse tagamiseks on ennetatud metsakahjustuste levikut.</p>		
<p>1. Kasutusele on võetud eesmärgipärane metsakahjustuste seiresüsteem</p>		<p>Ei ole mõõdik, vaid tegevus (peab olema tegevuskavas)</p>
<p>2. Metsakahjustuste pindala majandatavates metsades/metsakaitse ekspertiisiga lageraiesse määratud puistute pindala</p>	<p>Allikas: KeA/KAUR</p>	<p>Statistika on osalise katvusega ja vajaks lisaks perioodilist analüüsi. Süstemaatiliselt jäävad osad alad välja. Kahjustuste olem või värske kahjustuste olemasolu. Nii MKE kui ka takseerandmed annavad teadmist. Lisaks hakatakse tõenäoliselt küsima rahvusvaheliselt kliimamuutustest tulenevaid kahjusid (tuli ja tuul). Kuni uue seiresüsteemi väljatöötamiseni saab trendi hindamiseks siiski kasutada MKE ülevaadet.</p>
<p>3. Kahjustuste kõrvaldamiseks kuluv aeg riigi tulundusmetsas</p>	<p>Allikas: RMK</p>	<p>RMK-lt palume täiendust, mis on täpne sisu (kui suured kahjustused ning millised kahjustused)</p>
<p>4. Pinnasekahjustuste arv metsas/mõjupindala (põhjuste kaupa)</p>		<p>Ei sobi mõõdikuks, kuna seda ei ole keegi võimeline mõõtma, KKI mõõdab ja hindab vaid väga suuri pinnasekahjustusi ning arv on väga väike.</p>
<p>5. Okka-/lehekadu (defoliatsioon)</p>	<p>Allikas: KAUR</p>	<p>Pikaajaline statistika, hea mõõdik</p>
<p>ALAEESMÄRK V: Metsa puidulised ja mittepuidulised saadused ja teenused on mitmekesised ning nende kasutamine säilitab metsa elurikkuse, produktiivsuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse.</p>		

1. Majandatava metsa <u>kogu</u> juurdekasvu suhe raiemahtu <u>perioodi 5-aastase keskmisena</u>	Allikas: KAUR	Lisasime kogu, küsimuseks on sihttase ja eesmärk. Ühe aasta numbrid võivad olla volatiilsed, ettepanek 5 aasta keskmisena.
2. Ühistulises süsteemis tehtud hooldusraiate (<u>valgustus- ja harvendusraiate</u>) pindala	Allikas: EMK	Üldistus, kus sees nii sanitaar-, valgustus- kui ka harvendusraied. Valgustusraiate pindala saab ainult riigimetsas teada. HR sõltub turutrendidest. Samuti peaks olema mitme aasta keskmine, ühe aasta kohta liiga volatiilne. Andmed on olemas EMK-s selle kohta, kui palju erametsades toetusi eraldi harvendus- ja valgustusraiate jaoks jagatakse. Juhtkogus arutada, kas vaja eristada valgustus- ja harvendusraied.
3. Lageraie pindala suhe turbe- ja valikraiate pindalasse	Allikas: KAUR	3. Sobib
4. Metsa <u>kõrvalkasutus, nt elanike arv, kes käivad seenel ja marjul ja</u> külastuskoormuse hinnang	Allikas: RMK	4. Praegu ei ole andmeid metsa kõrvalkasutuse hindamiseks. Kõrvalkasutus on samuti osa ÖSTidest. KAUR juba hindab potentsiaali ning Statistikaamet rahalise väärtuse (järgmise aasta juuliks). Aastaselt hinnata ei kujuta ette. Vaja enne lõpuni viia, kui siia on mõõdik võimalik panna. Kõrvalkasutuse seire parandamine on vajalik lisada tegevuskavasse. Veel ei ole avaldatud, aga võimalik, et Statistikaametilt saame terviseradade külastatavuse algtaseme (sõltub, kaua MAKi tehakse). Ulukite kohta on samuti mingeid arve olemas, kuid ei ole võimalik loogilist sihttaset anda. Iseenesest on nii varustus- kui kultuuriteenusena.
<u>5. Metsaga seotud ökosüsteemiteenused (mittepuidulised saadused ja teenused) on kaardistatud ja hinnatud</u>		Sobib tegevuskavasse, samas võib enne valmida kui arengukava ja ei ole mõõdik omaette.